

17. Производни от по-висок ред

Галина Люцканова

24 ноември 2013 г.

Задача 17.1: Намерете n -тите производни на функциите:

1. $f(x) = \sin x$

2. $f(x) = \cos x$

3. $f(x) = a^x$

4. $f(x) = x^\alpha$

5. $f(x) = \frac{1}{x}$

6. $f(x) = \ln x$

Решение:

1.

$$f(x) = \sin x$$

$$f'(x) = \cos x = \sin \left(x + \frac{\pi}{2} \right)$$

$$f''(x) = -\sin x = \sin \left(x + \frac{2\pi}{2} \right)$$

$$f'''(x) = -\cos x = \sin \left(x + \frac{3\pi}{2} \right)$$

...

$$f^{(n)}(x) = \sin \left(x + \frac{n\pi}{2} \right)$$

2. $f(x) = \cos x$

$$\begin{aligned}
 f(x) &= \cos x \\
 f'(x) &= -\sin x = \cos\left(x + \frac{\pi}{2}\right) \\
 f''(x) &= -\cos x = \cos\left(x + \frac{2\pi}{2}\right) \\
 f'''(x) &= \sin x = \cos\left(x + \frac{3\pi}{2}\right) \\
 f^{(4)}(x) &= \cos x = \cos\left(x + \frac{4\pi}{2}\right) \\
 &\dots \\
 f^{(n)}(x) &= \cos\left(x + \frac{n\pi}{2}\right)
 \end{aligned}$$

3. $f(x) = a^x$

$$\begin{aligned}
 f(x) &= a^x \\
 f'(x) &= a^x \ln a \\
 f''(x) &= a^x \ln^2 a \\
 f'''(x) &= a^x \ln^3 a \\
 &\dots \\
 f^{(n)}(x) &= a^x \ln^n a
 \end{aligned}$$

4. $f(x) = x^\alpha$

$$\begin{aligned}
 f(x) &= x^\alpha \\
 f'(x) &= \alpha x^{\alpha-1} \\
 f''(x) &= \alpha(\alpha-1)x^{\alpha-2} \\
 f'''(x) &= \alpha(\alpha-1)(\alpha-2)x^{\alpha-3} \\
 &\dots \\
 f^{(n)}(x) &= \alpha(\alpha-1)(\alpha-2)\dots(\alpha-(n-1))x^{\alpha-n}
 \end{aligned}$$

5. $f(x) = \frac{1}{x}, \alpha = -1$

$$f^{(n)}(x) = \alpha(-1-1)(-1-2)\dots(-1-(n-1))x^{-1-n} = (-1)^n n! \frac{1}{x^n}$$

6. $f(x) = \ln x$

$$\begin{aligned} f(x) &= \ln x \\ f'(x) &= \frac{1}{x} \\ f''(x) &= \frac{-1}{x^2} \\ f'''(x) &= \frac{2}{x^3} \\ &\dots \\ f^{(n)}(x) &= \frac{(-1)^{n-1}(n-1)!}{x^n} \end{aligned}$$

Задача 17.2: Да се докаже, че f е n пъти диференцируема, то $[f(ax + b)]^{(n)} = a^n f^{(n)}(ax + b)$.

Доказателство:

$$\begin{aligned} y &= f(\varphi(x)) \\ y' &= f'_\varphi \varphi' = f'_\varphi a \\ y'' &= f''_\varphi a^2 \end{aligned}$$

Да допуснем, че формулата е вярна за n , ще докажем, че е вярна и за $n + 1$.

$$\begin{aligned} (f(ax + b))^{(n+1)} &= ((f(ax + b))^{(n)})' = (f^{(n)}(ax + b)a^n)' \\ &= a^n f^{(n+1)}(ax + b)a = a^{n+1} f^{(n+1)}(ax + b) \end{aligned}$$

Задача 17.3: Да се намери n -тата производна на:

1. $f(x) = \frac{1}{ax+b}$
2. $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$

Решение:

1. $f(x) = \frac{1}{ax+b}$. От предната задача:

$$y^{(n)} = a^n f^{(n)}(ax+b) = a^n \frac{(-1)^n n!}{(ax+b)^{n+1}}$$

Последното равенство е изпълнено, тъй като ако $g(x) = \frac{1}{x}$, то от задача 1.5 имаме, че:

$$f^{(n)}(x) = (-1)^n n! \frac{1}{x^{n+1}}$$

2. $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$. Сега да преработим малко $f(x)$:

$$f(x) = \frac{ax+b}{cx+d} = \frac{a\left(x + \frac{b}{a}\right)}{c\left(x + \frac{d}{c}\right)} = \frac{a\left(x + \frac{d}{c} - \frac{d}{c} + \frac{b}{a}\right)}{c\left(x + \frac{d}{c}\right)} = \frac{a}{c} \left(1 + \frac{\frac{b}{a} - \frac{d}{c}}{x + \frac{d}{c}}\right)$$

Сега ще пресметнем n -тата производна:

$$\begin{aligned} f^{(n)}(x) &= \left(\frac{a}{c} \left(1 + \frac{\frac{b}{a} - \frac{d}{c}}{x + \frac{d}{c}}\right)\right)^{(n)} = \frac{a}{c} \left(1 + \frac{\frac{b}{a} - \frac{d}{c}}{x + \frac{d}{c}}\right)^{(n)} = \\ &= \frac{a}{c} \left((1)^{(n)} + \left(\frac{\frac{b}{a} - \frac{d}{c}}{x + \frac{d}{c}}\right)^{(n)} \right) = \frac{a}{c} \left(0 + \left(\frac{b}{a} - \frac{d}{c}\right) \left(\frac{1}{x + \frac{d}{c}}\right)^{(n)} \right) = \\ &= \frac{a}{c} \left(\frac{b}{a} - \frac{d}{c}\right) (-1)^n n! \frac{1}{\left(x + \frac{d}{c}\right)^{n+1}} \end{aligned}$$